

TAPOLCZAI LAPOK

EZELOTT: TAPOLCZA ES VIDEKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADÓ ES TULAJDONOS: LÓWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség es kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10K^o félre 5 K^o.
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 korona

Nyomor és becsület.

Egy állás nélküli tanár tíz koronát lopott egy kofától. A következő napon nagy és általános volt a társadalom fölhaborodása: „Diplomás ember lopott!” Mintha a diploma oltaná az ember szomját, csillapítaná éhét. Voltak olyanok is, akiknek nem a morális fölhördülés adta szájába e fölkiáltást. Ezek a társadalom nyomorusága fölött jajgattak, összecsaptak a kezüket s ilyen szavakra fakadtak:

— Istenem, Istenem! Milyen nyomoruság! Szorgalmas derek ember, hosszas, keserves munkával, véres veritekkel tanári diplomát szerez es nem kap állást, semifele állást. És éheznek es szomjaznak. És kenytelen lopni! Hát érdemes dolgozni, fáradni, tanulni? Hát érdemes? A pályák túlterheltsége... a szellemi proletariátus... a diploma értéktelensége...

(Zárójelben jegyezzük meg, hogy az ekképen fölhaborodók is nagyon szellőztették az esetet es ezzel meginkább reásütötték a tolvaj bélyegét. Ez azonban természetesen csak emberi finomság es humanizmus volt.)

A fölhaborodások azonban, a hasonló eseteiktől eltérően, nem értek véget a fölhaborodásokkal. A Magyar Otthon nevű szálloda följánlotta, hogy a tanárnak, amíg állást kap, lakást es ellátást ad. Egy vidéki földesur hajlandó arra, hogy levigye a birtokára gazdálkodni, az Ujlaki Téglagyár pedig kettőezer négyszáz koronás állással kínálta meg.

Ugyan most az következnek, hogy így folytatjuk:

„Szegény tanárnak tehát lopnia kellett, a nevet meg kellett hurcolni es — ez a legelviselhetetlenebb — közrésztvételnek kellett kitennie magát, hogy ezután állást kapjon.

De mi nem így folytatjuk.

Sőt még csak nem is örülünk azon, hogy ime: a társadalom erkölcsi gondolkodása mennyire emberi lett már, nem taszítja ki a testi szükségletek parancsoló szavának hatása alatt megtévedetteket, hanem igenis módot ad arra, hogy existenciát teremtsenek maguknak. Így sem folytatjuk. A társadalom által meghurcolt es a társadalom által nemesen ismét „fölemelt” tanár ugyanis — nincs sehöl. Nem ment le a vidékre gazdálkodni, nem hivatalnokoskodik a téglagyárban es nem ült be a Magyar Otthonba. Nyilván akképen okoskodott, hogy abba a társadalomba, amely őt megrugta, meghurcolta, tehetetlenné tette, s amely most kész nagylelkűen megbocsájtani azt a bünt, hogy nem halt éhen, abba a társadalomba ő nem tér vissza. Mert az idevaló visszatérés csak módosítása a kiközösítésnek. A becsület, a társadalom ítélete az egyén éthikai értékessége fölött. A társadalom ítéletét olyan esküdtszék hozza, melynek a tagja én meg ő, meg a Fehér, a Kovács, a Nagy, a Kis meg a többi. Ezek maguk adják le az íté-

letüket, a szavazatukat nem számoljuk össze.

Es az Ujlaki Téglagyár, a Magyar Otthon es a névtelen vidéki földesur megbocsájtathat, de a „Társadalom,” azaz a Fekete, a Weisz, a Kiss es a Kovács örökre eszébe tartja, hogy a könyvelő ur, vagy a praktikáns ur egyszer izé... hogy is mondjuk... lopott...

A Kovácsné meg fogja kérdezni:

— Mond Kovács meghívjuk azt a (mondjuk) Kerekest?

Mire Kovács vagy azt mondja, hogy igen, vagy azt mondja, hogy nem. Ha igent mond, ezt a „legyünk fölvilágosodttak!” felkiáltással cselekszi. Es ha Kerekes ur eljön, tüntetően, vagy kitüntetően? átöleli es kezét fog vele s ezzel a szóval azt kiabálja Kerekes fölébe:

— Látod én nem nézek arra, hogy te loptál! Én megbocsájtok!

Vagy pedig (es ez még becsületesebb) azt mondja Kovács ur, hogy:

— Lelkem, ezt a Kerekest én nem hívom meg. Ez lopott.

Es Kerekesen örökké rajta marad az: „ez az a Kerekes...”

Aki a társadalomban él, szüksége van a becsületre. Legalább annak a társadalomnak a becsülésére, amelyben él. Ez a becsülés az egyén társadalmi értéke. Érték, amely ha elértéktelenedik egyben meg is semmisül, többé teljessé nem lesz. Ezt az értéket a közérzés állapítja meg. Ha elveszett, (jó keresztény szokás sze-

T Á R C A.

Cigányokról.

— Tanulmány. —

Írta: Vörös György.

5. folytatás.

A cigányt általában 2 csoportra osztályozhatjuk, u. m. letelepedett es kóborló vagy barangoló cigányra.

Ez a két felosztás, illetőleg megkülönböztetés nem alap nélküli, sőt épen a tényeknek mindenképpen megfelelő.

A cigányt, mint közlém, a vajdák hajdanában visszavonhatatlanul es végérvényesen a törzstől, ha „becstelen” cselekedetet vitt véghez, vagy ha esetleg a vajda „ő szent személye” — így hívták hajdan a vajdákat — ellen sértést követett el, száműzték.

Ezek a törzstől el, illetve száműzött cigányok kenytelenek voltak magukban barangolni. A törzsben utazó cigánykaraván mikor egyes cigányt látott, már tudta, hogy „becstelen” („melalesz”). Az ilyen „becstelen” be nem fogadta volna semmi kincsért se magába a tisztességes cigánytörzs. Gyűlölte, mivel a cigányfajt meggyalázta! Álljunk meg itt egy percre es vessünk nemzetünkre egy futó pillantást. Szomorúan, szégyenkezve kell be vallanunk, hogy igen sok-

szor hitványabbak vagyunk annál a gyűlölt fajnál, mely él mint az állat, lop, gyilkol, rabol; amely népnek a tulajdon szentségéről fogalma nincs; amely fajhoz tapad a legutóbbi „dánosi vérnász”, amely átkos fajnak: cigány a neve...

Gyűlöljük a cigányt; pedig tőle, a tudatlantól kellene tanulnunk haza es faji szerepet, összetartást es egyetértést!

Höl állunk mi? mikor tudunk arra a nivóra felemelkedni, amelyen a cigány áll — a cigányfajt megsértő „becstelennel” szemben?!

A száműzött „becstelen” nem vette be sem a föld, sem az Eg!... bolyongott. Lopni nem tudott, hiszen a cigány operálni csak többes számban tud. Élnie — ha éhen halnia nem akart — kellett. Az egész világ gyűlölte; koldulni hiába próbált: senki nem adott neki. A szükség dologra vitte. — Két keze munkájával kellett megkeresnie a kenyerét. Beállott mindenütt földet művelni. A jobbágyi világban a földesurak rendszeren az ilyen cigánynak a falujok végén helyet adtak a letelepülésre; viskót, putrit építtettek nekik. A cigány többé nem élt sátorban, lassankint elfeledte nyelvét, a társadalomhoz simult, persze hogy ezért a tetteért a vad es szilaj faj, amely ősi szokására oly ké-

nyes, s amely szokás mellett megmaradt, csak rossz szemmel nézte azt, hogy mint vész el a letelepedett cigány az ősi cigányfajra nézve; ezen tette miatt adáz ellenséges indulat fogta el szívet a barangoló cigánynak, a letelepedett cigánnyal szemben. „Nyelvben szegény” (gletecsőre) guny névellettel; üzte, hajtotta, gyűlölte a letelepedett cigányt. Az viszont a vándorló cigányt illette guny névelvel. A „barangoló”, „kóborló”, „bitang” („körtörár”) címen nevezte a „gletecsőre” ellenfelét; a puszta es a szabad természet eme vad fiát. Ez az ellenszenv a mai napig is fennáll. Ime, ismét csak a magyar Kltóhoz fordulok s kérdem: Gyűlöljük-e azt a honfiktársunkat, aki elhagyja zengzetes magyar nyelvünket es helyette — ahol csak lehet, a „kedves sógor” nyelvét használja már „műveltség” szempontjából is!

A cigány kenyes a nyelvére; pedig azért a „gletecsőre” cigány is csak cigány; a nyelve is az; mégis gyűlöli a „körtörár”-cigány, mivel az már „nyelvben szegény”!

Mennyire gyűlöli a „gletecsőre” „nyelvben szegény” cigány a „körtörár”, „barangoló”, „kóborló”, „bitang” cigányt, álljon itt egy eset a többi közül.

Egyik községben lakott egy 20 év óta

rint) az egyének módjában áll a társadalom „bocsánatát” megnyerni. Ez annyit jelent, hogy a társadalom új értékkel ruhazza fel. Így tanította a középkorban az önmegalázás önkínzását hirdető és bűnbocsánatot ígérő egyház. — A bocsánat csak megtűrést jelent, nem értékadást. A társadalmi létezés nem megtűrést, de becsülést követel. A tanár, aki tiz koronát lopott, s akit a fölhaborodás, vagy az „emberszeretet” nevében világgá kürtöltek, ennek a társadalomnak a megbecsülését elveszítette. Felismerte ennek a jelentőségét és nem fogadta el az értéktelen bűnbocsánatot.

A balatonvidéki vasut megnyitása.

Mult számunkban már jeleztük, hogy a balatonvidéki vasut megnyitását ujjában július hó 8-ára halasztották.

Valóban bosszantó az hogy a nagyközönséget a vasut megnyitásának folyton változó terminusával hitegetik.

A törvényhozás a vasut megnyitását május 1-ére tűzte ki. — Hol van május elseje és a vasut megnyitásának biztos terminusát még most sem tudjuk!

Mult hó 27 és 28-án volt a vasutvonal műtanrendőri bejárása, aminek megtörténte után a vasutat a forgalomnak át kellene adni. Alig egy-két nap választ el a vasut megnyitásnak véglegesen kitűzött terminusától és még mit sem tudunk arról, vajjon a műtanrendőri bejárás alkalmasnak találta-e a vonalat arra, hogy azt a forgalomnak átadhassák. Annyit azonban sikerült megtudni, hogy a műtanrendőri bejárás még sok hiányt talált, a melyeknek gyors pótlását rendelték el. Lázasan dolgoznak a még hátralévő munkákon, hogy a folyó hó 6-án tartandó egy újabb vizsgálatig a vonal elkészüljön, hogy folyó hó 8-án a forgalomnak átadhassák. Részünkről még ebben a terminusban sem hiszünk, mert annyi még a vonalon a munka, hogy annak elvégzésére a hátralévő idő igen kevés.

letelepedett cigánycsalád, amely családban volt egy 17 éves, csinos, eladó cigányleány.

E család a „gletcsőre” „nyelvben szegény” cigányok fajához tartozott. A csendőrök üldöznek három „körtörár” cigányterfit. Menekülésükben egyebek hiányában kiadják magukat kérőnek, megkérve a 17 éves Julcsát, egyben védelmet kértek a csendőrök ellen. Eddig a dolog rendben volt.

Az öreg „dadé” a letelepülés felől beszél a leendő „vőjével”; ekkor kiszül a turpisság. A kép megváltozik; az öreg „dadé” kiutasítja a kérőket. Nem így a leány. Ő szerelmes a szép „körtörár” cigányba. Erővel követni óhajtja lovagját; mire a „dadé” a hatósághoz fordul: Csukják be a Julcsát Nagyságos és Tekintetes kir. Uraim 20 évre; de azoknak a gázs „körtörároknak” felesége ne lehessen. Haljon meg inkább a bertenben! Egyben az üldözött cigányokat a csendőrök kezébe adja.

Ime! Ez a felette drámai és családi idil, amely megtörtént és nem költött dolog: élő tanujele a kétféle cigány küzdelmes harcának és vad dühének.

Folyt. köv.

A vonal építése általában igen lassan történt, pedig a rendelkezésre állott idő alatt, még ha itt-ott előre nem látott munkálatokat kellett is elvégezni, szépen elkészülhetett volna a kijelölt időre.

Most volna a vasut személyforgalmára a legkedvezőbb idő. — Mennyit veszít az állam e ne halogatással?

A kereskedelmi miniszter kirendelt szakközvegeinek ellenőrzése biztosítékot nyújt ugyan a vonal jó, megfelelő elkészítéséről, de eléggé el nem ítéhető, hogy mindezek dacára a vasutátadás terminusa oly sokféle terminust szenvedett, hogy kénytelenek vagyunk pessimisták lenni még az ujjában kitűzött terminus betartásában is, pedig mennyire várja a nagyközönség, hogy a rég óhajtott vasuton jusson el a Balatonpart fürdőibe.

Bárha kedvesen eszálakoznánk hitünkben és avasut f. hó 8-án mégis átadhatnák a forgalomnak.

Legyünk okosak.

Az elődök mulasztását szeretjük elítélni, vadválva őket tudatlansággal, maradisággal.

Vajha bennünket se érne az utódok eme vádjá, akkor, midőn dolgainkat talán kevés megfontolással, körültekintés nélkül végezzük.

Sokszor hallottuk a vádat, hogy elődeink mily meggondolatlanok, tudatlanok voltak akkor, midőn a község fejlődése érdekében a volt megyeházat, jelenleg Lessner Sámuel féle ház helyét, meg nem vették és a község északi részére utcát nem nyitottak. Ebből a telekből jutott volna szép széles utca és maradt volna még jól értékesíthető háztelek is. Azóta lett volna még egy alkalom a város északi részére utcát nyitani a Hoffmann féle háznál, amit a Tapolczai Takarékpénztár vett meg és amelynek helyén most díszes emeletes épület emelkedik. A község e hibáival oly mulasztást követett el, amelynek orvoslását még néhány emberöltő sem hozhatja meg, és talán örök időkre elvágta az eshetőségét annak, hogy a község legtermészetesebb fejlődésének útját, területét elzárta. Vajjon nem fog-e bennünket is az utódok vádjá illetni e mulasztásért? No de ennyi hiba után ne engedjünk magyunkra ujjában vádakat háramlani, mert ha jelenleg a községnél szoban levő hasonló ügyet elmulasztjuk, valóban és méltán megillet a mulasztás vádjá.

Arról van ugyanis szó, hogy a mult hónap 23-án volt tüzvész alkalmával leégett a Bacsnai János utcában levő Handlery féle ház telkéből, a tulajdonos jóindulatu beleegyezésével illó aron átengedendő területet a község, az érdekelt Nagyközutcai háztulajdonosok anyagi hozzájárulásával vegye meg utca céljára, és pedig olyképen, hogy a jelenlegi alig egy-két méter széles közt a község hosszában átengedné a nevezett háztulajdonosnak, ezzel szemben illó árért, a Hobok-féle ház melletti udvarából Handlery Gusztáv átadna a Nagyközutca folytatásul 7 méter széles területet utcául. Hogy mily fontos ez az utca megnyitása közlekedési, szépségeti és tűzrendészeti szempontból, azt mindenki, de legjobban azok tudják, akik a község e részén laknak. Ha pedig ezt most nem nyitják meg, akkor talán sohasem lesz e keskeny utca, hanem marad továbbra is az a keskeny köz, amely minden szemét és ürülék helye.

Ma tárgyalja a község képviselőtestülete ez ügyet; legyen ott minden képviselő és a dolog elbírálásában ne közvetlen érdek, hanem a község közös érdeke vezesse.

Mint halljuk a tulajdonos ez utca részért 10 ezer koronát kér, amiből a Község 6 ezer koronát fedezze, a többit pedig az érdekelt

háztulajdonosok hozzájárulásából kellene fedezni.

Es mint halljuk, az érdekeltek készségesen hozzájárulnak a 6 ezer koronán felüli összeg arányos fedezéséhez.

Hozzon meg tehát a község minden áldozatot, hogy vad ne érje az utódok részéről. Legyünk okosak!

Szinészet.

A színházlátogató kedv a mult héten lohadt, amihez az alkalmatlan időjárás is járult. Dacára, hogy már négy hét óta játszik Feher Vilmos színtársulata Tapolczán, ami elég hosszú idő arra, hogy az újabb darabokat a társulat lejátsza, mégis mindezek dacára az előadások, ha alkalmas az időjárás elég látogatottak.

Ssombaton június 26-án Verő Janka vendégszereplésével Bersteinnek a *Tolvaj* című 3 felvonásos színművét játszották. Verő Janka Voyzin Marie Louise nehéz szerepében valóban remekelt. Megérdemelte az elismerést, amelyben őt részesítette a Kereskedő Ifjak egyesülete, gyönyörű virágsokorral kedveskedvén a szimpatikus színésznőnek. A többi szereplők sem hagytak semmi kívánni valót.

Vasárnap délután fél helyárral Nőemancipáció énekes bohózat nem sok sikerrel, este pedig a mindig kedves zenéjű *Kornvillei harangok*, operett került színre, a szereplők összhangzatos játékaival.

Hétfőn fél helyárral *Gül Baba* énekes színjátékot adták. Közönségünk előtt ismeretes darabot a szereplők legnagyobb igyekezte mellett is Tapolczán már jobb előadásban láttuk.

Kedden Sárossy Iren és Kertész Lajos jutalomjátékaul Cabaret-est volt, amit *Disznótor a Lipotvárosban* pesti karikatúra előadása előzött meg. Valóban kacagató és élvezetes előadást nyújtottak a szereplők.

A jutalmazottak kedves játéka, az ének és kuplé számok, a község elismerését nyerte ki. Szóval mulattató est volt.

Szerdán Kmetty Lajos jutalomjátékaul Szalkay Lajos a székesfehérvári színház igazgatója, Sinkó Gizi és Dery Béla vendégszereplésével az *Ideges nőket* kellett volna előadni. Azonban a vendégszereplők elmaradása és a kedvezőtlen időjárás miatt oly keves vendég volt, hogy az előadás nem volt megtartható.

Csütörtökön a *Három feleség* című operette került előadásra, elég látogatott szín előtt. Mindannak dacára, hogy a szereplők igen jól játszottak, még sem tudtak a darabnak nagy érdekességet szerezni.

Pénteken fél helyárral *Stern Izsák* énekes életképe nem sok közönséget vonzott, amit részben a kellemetlen időjárás részben pedig az okozta, hogy a darab már nagyon ismeretes. No és a szereplőknek sem volt nagy kedvük, az előadás kissé vontatott volt, mégis kivált Kispálfi a címszerepben és Sárossy Iren a lakatosinas szerepében.

Tegnap este a Kereskedő Ifjak Önképző Egyesülete könyvtára javára a *Sasok* című bohózat került színre, utána a helybeli szereplők közreműködésével kabaret estély és utána tanc volt, amiről jövő számunkban referálunk.

H I R E K.

A balatonparti vasut megnyitása, mint hivatalos forrásból értesülünk, folyó hó 8-án okvetlenül megtörténik.

Főispánunk lemondott. Batthyány Pál gróf, megyénk közkedvelt főispánja, a változott politikai viszonyok miatt állásáról lemondott. Lemondása dacára a főispán egyelőre helyén marad és csak az új belügyminiszter fogja a lemondási kérvényt elintézni. A főispáni lemondások között van még egy, mely közelebből érdekel bennünket. — Ez Hertelendy Ferenc főrendiházi tag, Zalamegye volt főispánja, jelenleg temesmegyei főispán.

Községi gyűlés. Tapolca község képviselőtestülete ma délelőtt 11¹/₂ órakor az alábbi tárgyakban gyűlést tart. Segélykérvények. Napidíjak megállapítása. Pénztárosi, gazdai, rendőrbiztosi, husvizsgálói és gyepmesteri állások szervezése. Handlery Gusztáv Bacsnányi János-utcai lakóházának utca részére leendő kisajátítása tárgyában határozat. Horváth Jenő főjegyző szabadsága. A községi bíró fizetésének megállapítása. Az új községi állások szervezése képezi a gyűlés legfontosabb tárgyát. A képviselők megkapták az említett állással járó kötelezettségek és fizetések tervezetét, így most már kész véleménnyel mehetnek a gyűlésre.

A Csobánci kurucemlék javára a múlt vasárnap a gulácsi erdőben megtartott népi ünnepélynek nem kedvezett az időjárás s így a remélt anyagi siker sem volt meg. Sokan azt gondolták, hogy a délelőtti volt esős időjárás miatt a mulatság nem lesz megtartva, épen azért kevesen is voltak, leginkább csak Gulácsról és a közelfekvő falvakból jöttek össze. No de azért akik ott voltak, elég kedélyesen mulattak. Az erkölcsi siker mellett anyagi azonban a vendégek kevés száma miatt nem az, amit a rendezőség remélt. Jobb lett volna a mulatságot a szebb, alkalmasabb Péter-Pál napján megtartani. Az emlék javára felülfizettek:

Darányi Ignác Bpest 20 K, Forster Elek Gyulakeszi, Békeffy István Diszel, Takács Jenő Tapolca 10—10 K, Szalay Dezső Riza-puszta 7 K. Tapolczi Takarékpénztár, Neményi Géza Tapolca, Szentmiklóssy Gyula Révfülöp, Hirsch Lipót Tapolca, Marton Gyula Tapolca, Marton Rezső Tapolca, Pék János Mindszentkál, Weltner Mariska Gulács 5—5 K. Cságyol Pál Tördemicz, Csígyó Ferenc Gulács, Glazer Sándor Tapolca 4—4 K. Tus Antal Tapolca, Vajda Elek Gulács, Pruska Ferenc Tapolca 3—3 K. Purgly Ferenc Kisörs, Karácsony Kálmán Tapolca, Felisch Antal Tapolca, Kodolányi János és Kálmán Gulács, Fekete Gáspár Diszel, Müller Kálmán Mindszentkál, Pék József Mindszentkál, Káplán Ktői, dr. Löke Mór Tapolca, Steiner Imre Tapolca, Keszler Aladar Tapolca 2—2 K. Szücs Jenő Tapolca, dr. Fischer Gyula Tapolca, Weiler Kálmán Tapolca, Orosz Ernő Gulács, Hiller Pál Tapolca, Rimanóczy Endre Gyulakeszi, dr. Eöry László Tapolca, Bogárné Károly, Pék József Mindszentkál, Ángyán György Gyulakeszi, Wlasics Karolin Gulács, Eöry Béla Gulács, Lakatos József Gulács, Eöry Dénes Gulács, Segesdy Károly Gulács, Spiegel Manó Ktői, Müller Károly Tördemicz, Mazy Ferenc Tördemicz, özv. Mild Károlyné Tördemicz, Katona József Gyulakeszi, Segesdy Lajos Gulács, Ján István Tapolca, Flieg József Tapolca 1—1 K. Németh Károly Ktői, Horváth József 30—30 fill. Összes felülfizetés 165.60 K. Tiszta jövedelem 100 K.

Utólagosan felülfizettek: Andreé Béla, Gyulakeszi, és Haslinger I. Badacsonytomaj 1—1 korona.

A tapolcai áll. polg. fiúiskola záróünnepélye a múlt számunkban jelzett program mellett folyt le. Ugy az ifjuság ének-kara egyes számainak előadása, mint pedig a tanulók szavalata és a tornagyakorlatok gyönyörködtették a vendégeket. — Az ünnepélyt Rédl Gusztáv igazgató évi beszámolója zárta be. A tanulók június hó 27-én 8 órakor hálaadó isteni tiszteletlen vettek részt, ami után megkapták bizonyítványukat, hogy a szünidőben élvezzék a tíz hónapi munka kipihenését, vagy az abban mulasztottakat pótolják.

Bortermelők akciója a boritaladó leszállításáért. Azok között a társörvényhatósági megkeresések között, amelyeknek ügyében egyik legközelebbi megyegyűlésnek kell döntenie, egyik legérdekesebb tárgy lesz az az átirat, amely Esztergomból érkezett Zalavármegyéhez, s amely a kiscsárdák és szőlőtermelők nagy erővel megindult akciójáról ad számot. Esztergommegye átirata elmondja, hogy bár az utóbbi években a bortermelés erősen fellendült s a termés sem volt rossz, a bortermelők helyzete mégsem nevezhető egy cseppet sem rózsásnak, mert a borértékesítés terén súlyos akadályok ál-

lanak eléjük. A borfogyasztási adó aránytalan magassága — falvakban 8.70, városokban 12.46 kor. — rendkívül súlyosan terheli a termelőket s nemzetgazdasági szempontból is káros. A nagy fogyasztási adó erősen megdrágítja a bort s ennek következtében a szegényebb néposztály körében a pálinkafogyasztás ölt veszedelmes mérvet s e mellett a sörfogyasztás is nagyobb, mint amilyen egy par excellence bortermelő országban természetesnek mondható volna. A bortermelők nem kívánják a fogyasztási adó teljes eltörlését, hanem annak csupán méltányos leszállítását, mely mellett minden valószínűség szerint az államkincstár sem károsodnék semmit, mert a nagyobb fogyasztás ellensúlyozná az adókulcs csökkenését. A másik nagy panaszuk a bortermelőknél, hogy a saját használatukra szükséges bor után is adót kell fizetniük, még ha az ugynevezett „csiger“ is. Falvakban 3.78, városokban pedig 6.46 korona ez az adó hektoliterenkint. Ennek már teljes eltörlését kívánják a termelők. Esztergommegye magáévá tette a panaszokat s feliratban fordult a törvényhozáshoz és kormányhoz a boritaladó leszállítása végett. — Ennek a határozatnak pártolását, illetve hasonló szellemű felirat küldését kéri most vármegyénktől is.

A Vidéki hírlapírók országos szövetsége Keszthelyen. A Vidéki hírlapírók országos szövetsége folyó hó 27-től 29-ig tartotta Siófokon és Badacsonyan évi közgyűlését, melyet évenként az ország egy-egy vidékére való kirándulással szoktak összekötni. Miután a Balatonnak egész zalai partját körülhajózták az újságírók, végül június 28-án Keszthelyen kötöttek ki, ahonnan 29-én este vonaton utaztak szerteszét az ország minden részébe, kiki a maga hazájába. Keszthely város közönsége fényes fogadtatásban részesítette az újságírókat, amiről az alábbi tudósításunk szól: A V. H. O. Sz. hétfő délután a Badacsonynak festői látványt nyújtó tetején megtartott közgyűlése után leszállva a tó vizéhez, hajóra ült és este fél hét órakor kötött ki a keszthelyi mólónál. De előbb 200 újságíróval megrakott hajónak át kellett magát törnie a sok sok száz apróbb-nagyobb csónak tömegén, a miken Keszthely város ujongó népe majdnem egy teljes kilométernyi távolságra eléje evezett az újságíróknak. — Mert a fogadtatás leirhatatlanul impozáns és meghitt volt. Amit csak egy vidéki város igazán uri izlésű uri közönsége pénzáldozatot, időt, fáradságot nem kímélve létrehozhat, mind az felvonult a fogadtatásnál, csak, hogy jól érezték magukat.

Hajóról kiszalókat dr. Schwarz Zsigmond keszthelyi ügyvéd üdvözölte beszéddel, az újságírók nevében pedig Szávay Gula szövetségi elnök köszönte meg az impozáns fogadtatást. Az elszállásolások után a Hullám és Balaton szállodák terraszain gyűltek össze a vendégek, ahol a ledkedvesebb hangulatban vacsoráltak, este kilenc órakor pedig megkezdődött a vízi ünnepély. Több száz izlesesen feldiszipált csónak és szandolin szállította vizre a közönséget az uszó szinpadhoz, — Szalkay Lajos szintársulata adta elő a Cigánybáró II. felvonását. Tündéri látvány volt a tónak ezer villamos színes izzólámba fényében és reflexében pompázó vízen fürge mozdulatokkal keringőző száz meg száz lombsátras csónak. Alig ült el az ének és zene hangja, felszökött a magasba az ezeryi színes raketa és kigyultak a mólón a bengáli tüzek, Ezeregy éjszaka meséinek káprázatos színeivel szorva tele a tó vizet. Majd jött a parton a kabaré, melynek izlises műsorát a szintársulat tagjai, Keszthely díletánsai és néhány újságíró fellépése tették ki. Éjjelfelé pedig tánczra perdült minden épkézlábu ember és a tánc csak a kora reggel: órákban ért véget. Junius 29-én Hévíz fürdőt nézték meg a hírlapírók, ahol Reischl Vencel fürdőberlőnek voltak szívesen látott vendégei.

Vaszary Kólos-utca. Keszthelyen az eddigi Tapolczi-utcat, — Vaszary Kólos hercegprímás, a város szülötte tiszteletére — róla nevezi el.

A borértékesítés módja. Tudvalévő, hogy a múlt évi nagy bortermésből még sok bor van a gazdák pincéiben, amit nem tudtak

kellő áron értékesíteni. A kereslet nagyon megcsappant, ezzel együtt a bor ára is esett. A kisebb gazdának pedig nagy szüksége van a pénzre, azért iparkodik borát úgy, ahogy lehet, értékesíteni. A múlt hónapokban vidékünk kisebb gazdái kocsira rakták borait és a szó szoros értelmében piacra vitték a távolabbi városokba, ahol 50 liter-től nagyobb mennyiségben adták el. Mig az egész kocsiakománnyra vevő akadt, addig nem osztották el. No lám, mint kénytelen a gazda borát értékesíteni, csak hogy pénzhez jusson. Mily jó és szükséges volna vidékünkön a borértékesítő szövetkezeteket fölláttani, hogy ne lenne kénytelen a gazda borával, mint bármely más cikkel vásárolni, faluzni. Mint halljuk, az értékesítés e módjával tisztességes árt értek el a gazdák.

Magánórák. A tapolcai zárdában polgári iskolára valláskülönbség nélkül gyermekek előkészítettnek. Továbbá zongora, német, kézimunka, rajz és festészetből különórák adatnak. Polgárra magánórák havi 10 korona. Zongora óra havi 10 korona. Német, kézimunka, rajz és festészet külön havi 2 korona.

Hordójelző kinevezése. A törvény az eddigi mértékhiitelesítő hivatalokat megszüntette, amelyeket a törvényhatóságok tartottak fenn, helyettük állami hivatalokat állított föl. A kisebb helyeken pedig hordójelzői hivatalokat szervezett. Tapolcán is hordójelzői hivatalt állított fel a megye. Az alispán a hordójelzői állásra az eddigi mértékhiitelesítőt: Klein Mórt nevezte ki, aki már 35 éve végzi e hivatal teendőit.

Öngyilkosság. Barkóczy Károly sümegi ügyvéd fia, Barkóczy Elek főhadnagy, aki Marosvásárhelyen állomásozott, agyonlőtte magát. A szimpatikus, daliás, erős, szép 32 éves fiatal embert állítólag életuntság kergette a halálba.

Bortermés. A szőlő elvirágzásával azon vérmes remények is apadtak, amelyek még nagyobb bortermést hangoztattak a múlt évinél, mert bizony a szőlő virágzására nem volt kedvező időjárás. Több helyen ebből kifolyólag, mint vidékünkön szokják mondani, a szőlő rugott. A virágzás sem volt egyenletes és csak most láthatja a gazda, hogy remélt termése bizony jóval kevesebb lesz, mint a múlt évben. E körülmény majd a bor árát is emelni fogja. A gazdák nagy része most végzi a második permetezést, sok gazda pedig csak most permetez először, hej pedig de drágán megfizethetné e maradiságát. Permetezzünk, amint az időjárás engedi, mert a peronoszporának a múlt heti időjárás kedvezett. Előzzük meg a bajt!

Ismét tűz. Tapolcán június hó 30-án délután 1 órakor Petrétei Gáspár halápi-utcai lakos sertésóla mellett gyufával játszott két kis leány. Tüzet raktak a sertésól mellett, amitől tüzet fogott annak teteje is. A kis leányok sikoltozására érkezett gyors segítség megakadályozta a tűz tovább terjedését. Csupán az ől teteje égett le. Hát nem elég szomorú példa áll előttünk, hogy a kis gyermekek elől zárjuk el a gyújtófát, akiknek gyufával való játékától már oly sok és nagy tűzveszedelem történt.

Hajómenetrend a Balatonon. Folyó évi július hó 1-től további intézkedésig a Balatonon Balatonboglár—Révfülöp—Badacsony-Fonyód és vissza a következő hajómenetrend lesz. Balatonboglárról Révfülöpre indul naponként reggel 7 ó. 30 pkor, délelben 12 ó. 15 pkor, d. u. 6 ó. 20 pkor és este 7 óra 30 pkor. Révfülöpről Badacsonyba indul naponként reggel 7 ó. 55 pkor, délután 1 órakor, d. u. 6 ó. 50 pkor és este 8 órakor. Badacsonyból Fonyódra indul naponként d. e. 8 óra 55 pkor, délután 2 órakor és este 9 órakor. Fonyódról Badacsonyba indul délelőtt 9 óra 25 pkor, délután 4 óra 10 perckor és este 9 óra 40 pkor. Badacsonyból Révfülöpre indul reggel 5 ó. 15 pkor, délelőtt 9 óra 50 perckor, délután 4 óra 40 pkor és este 10 ó. 10 pkor. Révfülöpről Balatonboglárra indul reggel 6 óra 15 perckor, délelőtt 10 óra 50 pkor, délután 5 óra 45 perckor és este 6 ó. 55 pkor. E menetrend csatlakozik a Budapest és Nagykanizsa felé Bogláról induló vonatokhoz. A hosszú

járatu és a Balaton többi kikötői között közlekedő hajók menetrendjét olvasóink lapunk kiadóhivatalában betekintheik.

Köszönet nyilvánítás.

A tapolczai kórház alap javára egy asztaltársaság 8 koronát adományozott, melyet ez uton köszönettel nyugtat.

Horváth Jenő
főjegyző.

Marton Gyula
h. bíró.

H I R D E T É S E K.

3412. szám. tkv. 1909.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a kir. kincstár végrehajthatónak, özv. **Vlasics Lajosné és társai** csabrendeki lakos végrehajtást szenvedő elleni 1685 korona 47 fillér és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverés a tapolcai kir. járásbíró mint tkvi hatóság területén levő, a káptalantóti 310. sz. tjkvben 483. hrsz. alatt felvett 1/2 részben özv. Vlasics Lajosné, Kovács Mária, 1/2 részben Vlasics Jenő, kiskoru Vlasics Kázmér, Lajos, Jolán és Imre nevén álló szulai pincés szőlőre 616 korona, a káptalantóti 311. sz. tjkvben 484. hrsz. alatt Vlasics Lajosné szül. Kovács Mária nevén álló szulai pincés szőlőre 300 korona, a 483. hrsz. ingatlan 1/2 részére özv. Vlasics Lajosné szül. Kovács Mária javára bekeblezett haszonélvezeti jog fenntartása nélkül ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és erre határidőül:

1909. évi július hó 22-ik napjának délelőtt 10 órája

Káptalantóti községhezához kitézetik.

Az ingatlan a kikiáltási árban két harmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak. Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 20%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, esetleg a bíróságnál való előleges letételt hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulirt telekkönyvi hatóságnál és Káptalantóti községhezához betekintheik.

A tapolczai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Tapolca, 1909. évi június hó 7.

Papp, királyi járásbíró.

510. szám v. 1909.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tapolczai kir. járásbíró 1909. V. 115/4. számú végzése által **Schwarz Jenő** végrehajtó javára **Lang Meyer és fia** cég ellen 150 korona tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül es lefoglalt 2580 koronára becsült 2 drab. fabodé, 2 drb. kazán és üvegekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladásra elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Kékkuton leendő eszközésére

1909. július hó 14-ik napjának délutáni fél 3 órája

határidőül kitézetik s ehhez a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881 LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára készpénzben, illetve az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Együttal az 1881. évi LX. t.-cz. 111. §-ának rendelkezéséhez képest felhivatnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy elsőbbségi

bejelentéseiket az árverés kezdetéig alulirt bír. végrehajtónak egy példányban írásban adják be, vagy addig szóval bejelentsék.

Tapolca, 1909. évi június hó 27.

Kerkápoly, kir. bír. végrehajtó.

503. v. 1909. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. törvényszék által 909. 2686. számú végzésével **Tapolczavidéki Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság** végrehajtó javára a **postaszomszédságában** 300 korona tőkekövetelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 640 koronára becsült két drb. ló, és két kocsiból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a tapolczai kir. járásbíró 1909. V. 345/2. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Gyulakesziben leendő eszközésére

1909. június 10. napjának d. u. 3 órája

határidőül kitézetik és ehhez a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára készpénzben, illetve az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Együttal az 1881. évi LX. t.-cz. 111. §-ának rendelkezéséhez képest felhivatnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig alulirt bír. végrehajtónak egy példányban írásban adják be, vagy addig szóval bejelentsék.

Tapolca, 1909. évi június hó 27-én.

Kerkápoly, kir. bír. végrehajtó.

A francia kozmetika diadala

tökéletes formát kap a biztosan ható

LAVALIER ELIXIR

külső használata után. Egy palack ára 8 korona. Kapható minden gyógyszerben vagy a **Lavalier Depotban**, Wien, I. Karlsplatz 3.

I. oszt. két éves cserhasábot adok 152 koronáért, II. oszt. bükk, gyergyán dorongfat 125 koronáért waggonként.

Schwarz Mór,

Alsólendva.

Tapolczai megbízott **Kiss József,** kertész.

Kiadó lakások.

Bogdán Lajosnál az Arany János-utcában, három szobából, előszobából, konyhából és melléképületekből álló lakás **október elsejére** kiadó.

Ugyanott két szobából, előszobából, konyhából és melléképületekből álló lakás **azonnal** kiadó.

PREISZ MANÓ

cím-, szobafestő és mázó,

Tapolca, Uj-utca.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát u. m.: üveg-, cím- templom, szoba- és diszfestést a legmodernebb kivitelben és lehető legjutányosabb árak mellett.

SZOLLÁR GÁSPÁR

épület- és műlakatos

Tapolca, Arany János-utca.

A zárdakert átellenében.

Készít minden e téren előforduló épületvasalást, modern takaréktűzhelyeket, lépeső-, sir-, erkélyrácsokat- és vaskapukat.

Elfogad szivattyus kutak felállítását és javítását, borfejtő, szenkénevező és permetező gépek javítását a lehető legjutányosabb árak mellett.

Allandóan nagy raktáron tartok takaréktűzhelyeket és permetező gépreseket.

Egy ügyes fiu

tanoncznak felvétetik **Lusztig József és fia** cégnél.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ HAZAI GYÁRTMÁNYÚ OKMÁNY, IRÓ ÉS FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSSEN

Kapható: **Löwy B.**

könyv- és papirkereskedésben.

Probára ingyen!

KELTETŐ GEPEK

== kísérletre adatnak, ==

Keltető gépek a legjobbak és legolcsóbbak.

Keltető gépek, melyekből egész Magyarországban százánál több legfényesebb bizonylat és értesítés rendelkezésre áll

Keltető gépek tyúk, kacsá, fogoly, fácán és ludtojásokra.

Keltető gépek havi részletfizetésre.

Ezen keltető gépeket „Ausztria-Hungri” névvel egyedül gyárt:

MÜCKE G.

Reisenberg 14., bei Wien.

ROHITSI TEMPLOM-FORRÁS

jó etványt hoz, előmozdítja az EMESZTÉST és rendez az anyagcserét

Nagybani raktár Magyarország részére:
Hoffmann József,
 Budapest, V. Báthory-utca 8.

Sok értéktelen utánzatot szoktak ajánlani

Figyelem!

Globin

czipőtisztítószer
 legszebb

fényt adja, a bőrt puhán és egészen tartja!

Globint kérünk mindenütt határozottan Fritz Schulz jun. r. t. tól

Eladó földbirtok.

Zalamegyében Kapocs Község határában 156 hold birtok uri lakházzal kellő gazdasági épületekkel eladó, vagy berbe azonnai kiadó. Bővebbet ezen lap szerkesztőségénél.

A magyar ujságírás szenzációi!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hő és kérelmetlen szószólója.

Főszerkesztő: Braun Sándor. Felelős szerkesztő: Hacsak Géza

Naponkint 125.000 példány!

== Egy szám: 2 krajcár. ==

A NAP előfizetési ára:

Egy évre 16 — K.	Negyedévre 4 — K.
Félévre 8 — K.	Egy hónapra 1-40 K.

FIDIBUSZ

A legkitünőbb magyar élclap!

Páratlan népszerűség!
 Remek szöveg! Pompás képek!
 Mesésen olvasó!

== Egy szám: 6 krajcár. ==

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 6 — K.	Negyedévre 1-50 K.
Félévre 3 — K.	Egy hónapra — 50 K.

Mutatószámokat küld a kiadóhivatal!

Budapest VIII., Rökk Szilárd-u. 9.

Legszebb képes- levelező lapok kaphatók:

Löwy B.
 könyv- és papirkereskedésében
 TAPOLCZÁN (Cséby-fele ház).

Kovald Péter és fia

cs. és kir. szab. kelme- szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
 Budapest, VII., Szövetség-utca 37. szám

megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy czégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse.

Hajós Jenő Tapolczán

vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, díszítő és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végárúk, szőrmék stbiek vegytisztítását és festését.

Ugyszintén ágytollak tisztítását és fehéreneműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áraitól, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízást kér a

Kovald Péter és Fia czég.

Czementhordókat, kádakat üveggel kirakva készítenek:

Pollák Testvérek czementárugyár, Tapolczán.

HIRSCH JÓZSEF
HENTES ÜZLETE ÉS FÜSTÖLOJE
Tapolca (Főtér.)

Allandó nagy raktár:
Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna
és szalámból.

Friss sertéshus. I. rendű sertés zsir,
háj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg
felvágottak.

NAPONTA SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ FRISS
VIRSLI, KALBÁSZ, PÁRIZSI ÉSSZAFALÁDE

Legolcsóbb napi árak.

PAUK VILMOS
vaskereskedése

TAPOLCZA.

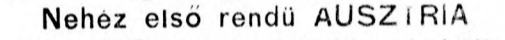
Ajánlja allandóan nagy választék raktárát, Nechwile
Fenencz szabadalmazott „AUSZTRIA” permetező
egyedüli készítőjének főraktára, továbbá önműködő
Rákóczy, légnymásu, Mayfarth és Eclier vermoresel
permetezők, melyeket gyári áron beszátoz rendelke-
zésre.

Szénkénevezők (Egyszerűség), Borszivattyúk és
tömlők (Heinrich rendszer). Ekek, Kayser varró gépek
golyos csapágyal.

továbbá a legna-
gyobb választék **szőlőpresekből,**

Lütichi és Pieper vadászfegyverekből,
mindennemű gazdasági és szőlészeti gépekből.

Nehéz első rendű AUSZTRIA
permetezőkhöz mindennemű alkatrészek kaphatók.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy **Tapolczán** a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

**mű-, épület-, gép- és szerkezet-
lakatosmühelyt**

nyitottam.

Évek hosszú során át alkalmam volt a külföld legnagyobb, különösen Németország ipari városaiban, pl. Bécs, München, Stuttgart, Darmstadt, Kassel, Berlin — magamat szakmában teljesen kiképezni, úgy, hogy a szerzett tapasztalatokat itthon óhajtván értékesíteni, hiszem, hogy a n. é. közönség nem fog többé ezen munkáival máshova szorulni.

Elfogadok mindennemű műlakatos munkát, különösen sűrűcsok, kereszték, vaskapok, lépcsőrácsok, rajz, vagy saját terveim szerint, vas réz- vagy bronzból. Vastetőket, üvegházak és telikertekre. Tűz- és tegmentes ajtókat, vasablakokat.

Vas- és rez dísz buforokat, csillárokat stb. mindennemű gépmunkát, a legjobb minőségű kül- és belföldi mintájú tűzhelyeket.

Tapolcza, 1909 május hó.

Becsés partfogását kéri

MOLNÁR KÁLMÁN

mű-, épület-, gép- és szerkezetlakatos
Kossuth Lajos-utca 23., saját ház.

Hocz Gergely

gépjavító műhelye, gazdasági és szőlészeti gépraktára
Tapolczán.

Ajánlja az összes gazdasági és szőlészeti gépek alapos javítására berendezett gépjavító műhelyét.

Nagyválasztékú gépraktára, melyben az összes gazdasági, szőlészethez szükséges gépek gyári áron beszerezhetők.

Permetszők, szab. szőlőcécó, fészkedő, bor-ajtók, szőlőtörők, nagyon egyszerű borszivattyú gépei melyek szűreti alkalomkor is legjobban megállják helyüket, az eddigi szivattyukat felülmúlja tartosságban és egyszerű kezelésben, teljes felszereléssel legfinomabb gumitömlőkkel és csapokkal mindenkor kaphatók.

Különös figyelemre méltatja a szab. Rákóczi permetező gépeit, mely munkaképességben, is megegyezik annyit képes végezni mind az eddigi forgalomban levő permetszők, nincs gumíkiszakadás és így nincs munkazavar.

Permetszőkhöz szükséges alkatrészek és felszerelések gyári áron, gumitárcsák jótállás mellett, sodronyfogatok bármely méretben.

Kerékpárhoz szükséges összes alkatrészek külső, belső gumik kaphatók.

